

Minister voor Rechtsbescherming

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Kamerbrief nadere uitwerking toezicht advocatuur

Datum
19 juni 2023

Ons kenmerk
4716625

1. Aanleiding

Tijdens het commissiedebat juridische beroepen heeft u toegezegd de Tweede Kamer een brief te sturen met daarin een nadere uitwerking van het toezicht op de advocatuur. Ook heeft de Vaste Kamercommissie (VKC) Justitie en Veiligheid u verzocht om een reactie op een door hen ontvangen brief. Met deze Kamerbrief komt u aan die toezegging en het verzoek tegemoet.

Het streven is de brief op donderdag 29 juni 2023 naar de Tweede Kamer te sturen.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met het versturen van bijgevoegde brief naar de Tweede Kamer, inclusief het verslag van de drie hoogleraren.

3. Kernpunten

- In onderhavige brief wordt aan de Tweede Kamer kenbaar gemaakt welke processtappen er zijn gezet sinds het commissiedebat juridische beroepen van 6 oktober 2022, welke afwegingen er zijn bij de inrichting van het toezicht op de advocatuur en welke keuze u heeft gemaakt.
- Op uw verzoek hebben drie hoogleraren (Annetje Ottow, Sjoerd Zijlstra en Thomas Schillemans) zich gebogen over het toezichtmodel. De hoogleraren hebben een ronde tafel gesprek gehouden en daarvan verslag gemaakt. Dit verslag wordt meegezonden met onderhavige Kamerbrief. De drie hoogleraren hebben hier ook mee ingestemd.
- Het toezicht op de advocatuur kan zowel binnen de advocatuur (als orgaan van de publiekrechtelijke beroepsorganisatie NOVA) als buiten de advocatuur (als zelfstandig bestuursorgaan) worden gepositioneerd. Het is een politieke keuze. In de brief wordt die keuze geschetst en eendachtig het advies van de hoogleraren aangegeven dat het daarbij belangrijk is om ongewenste beïnvloeding van de toezichthouder door zowel de Staat als de advocatuur te voorkomen. Het is daarbij zoeken naar de juiste balans tussen onafhankelijkheid van het toezicht ten opzichte van de overheid en ten opzicht van de advocatuur zelf.
- U heeft de keuze gemaakt om de toezichthouder op de advocatuur binnen de advocatuur te positioneren. Om de balans in het toezichtmodel te bewaken heeft u vervolgens gekozen voor de volgende aanscherpingen ten opzichte van het toezichtmodel dat u op 26 september 2022 naar de Tweede Kamer heeft gestuurd:

- De naam van de nieuwe toezichthouder is Onafhankelijke Toezichthouder Advocatuur (OTA).
- Het bestuur van de OTA bestaat uit 5 personen, waarvan de meerderheid, waaronder in ieder geval de voorzitter, geen advocaat is.
- Het bestuur van de OTA wordt benoemd door de algemene raad (AR), na een bindende enkelvoudige voordracht door een benoemingsadviescommissie bestaande uit een lid van een Hoog College van Staat, een vertegenwoordiger vanuit de advocatuur en een vertegenwoordiger vanuit de wetenschap of het toezicht.
- Het bestuur van de OTA kan zelfstandig beslissen en beschikken over personeel, financiën, huisvesting en ICT. Het bestuur van de OTA krijgt een zelfstandige bevoegdheid om privaatrechtelijke rechtshandelingen te verrichten.
- Er komen wettelijke kaders waarbinnen de begroting van de OTA zich kan ontwikkelen. Daarnaast wordt geregeld dat de begroting en de jaarrekening van de OTA goedgekeurd worden door het college van toezicht, gehoord de AR.
- Het college van toezicht (CvT) blijft bestaan en krijgt deels andere taken. Het CvT zal bestaan uit drie door de Kroon benoemde leden. De algemeen deken maakt geen deel meer uit van het CvT.
- Er komt één meldpunt bij de OTA waar alle signalen en klachten over advocaten gemeld moeten worden. De OTA verwijst tuchtklachten door naar de lokale deken voor verdere afhandeling.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel

Datum
19 juni 2023

Ons kenmerk
4716625

4. Toelichting

4.1 Politieke context

Tijdens het commissiedebat juridische beroepen onderschreven de aanwezige leden van de Tweede Kamer de komst van één landelijke toezichthouder. Wel hadden zij nog vragen over de positionering van het toezicht, de onafhankelijkheid van de toezichthouder, de rol en positie van de 'blik van buiten' en over de scheiding tussen toezicht en tuchtrecht.

Op 16 november 2023 staat het volgende commissiedebat juridische beroepen gepland. Mogelijk zal onderhavige brief daar worden geagendeerd.

4.2 Financiële overwegingen

De versterking van het toezicht op de advocatuur heeft geen financiële consequenties voor de Staat. De advocatuur betaalt haar eigen toezicht. Het toezicht wordt nu nog voornamelijk lokaal bekostigd en voor een klein deel via de begroting van de NOvA. Met de komst van de OTA zal het toezicht via de NOvA worden bekostigd. Tegelijkertijd is de verwachting dat de kosten van de lokale orden zullen dalen omdat de toezichttaak daar komt te vervallen. Het is echter nog niet bekend wat de financiële consequenties zijn voor de advocatuur.

4.3 Krachtenveld

De organisatie van het toezicht binnen de advocatuur raakt voornamelijk de advocatuur zelf. In de afgelopen maanden hebben verschillende personen en instanties binnen en buiten de advocatuur zich in het debat gemengd.

Op 27 juni worden de vertegenwoordigers van de algemene raad (AR), het college van toezicht (CvT) en de lokale dekens op ambtelijk niveau geïnformeerd over de nadere uitwerking van het toezicht.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel

4.4 Implementatie

Bij de implementatie van en transitie naar het nieuwe toezichtmodel zijn alle betrokkenen binnen de advocatuur (AR, CvT en lokale dekens) hard nodig. Hierover blijven we met de advocatuur in gesprek.

Datum
19 juni 2023

Ons kenmerk
4716625

4.5 Communicatie

DCOM zal een persbericht opstellen naar aanleiding van onderhavige Kamerbrief en mogelijk vindt er nog een interview plaats met een landelijk dagblad. Hierover wordt u apart geïnformeerd.

4.6 Ontwikkelingen hiervoor

De brief beschrijft kort de stappen die sinds het commissiedebat zijn gezet. U bent hierover op regelmatige basis geïnformeerd.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1 Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.